

Daria (23) savner å kunne snakke med fremmede uten å bli sett på som bryksom. Men det er fortsatt...

...deilig å være polsk i Norge

Navn: Daria Maria Szymaniuk
 Alder: 23 år
 Yrke: Butikkmedarbeider og student
 Bosted: Stavanger
 Sivilstatus: Samboer
 Favorittbok: Det Niende Innsikt - James Redfield
 Favorittfilm: The Lion King og Little Buddha
 Temperament: Impulsiv, men prøver å holde å styr på det
 Helter: Lech Walesa, Che Guevara, John Lennon, Mor Teresa, Prinsesse Diana
 Livssyn: Holistisk

- Er det her du gjemmer deg?, roper Daria i det hun stormer inn på meg. Hun slenger fra seg vesken med buddah-illustrasjonene og peace-knappemerkene på.

- Gi meg fem minutter? Jeg må bare kjøpe meg lunsj.

Hun kommer tilbake 10 minutter senere, stresset som bare det.

- Hvor er vannflasken min? Jeg finner den ingen steder.

Jeg peker på en flaske det står Daria skrevet på.

- Er det den, kanskje?

Hun himler med øynene og puster lettet ut. Daria er tydelig en person med mye på tapetet.

- Hva skulle jeg gjort uten deg?

Vi befinner oss på bitte lille

net er friskt og født før jeg slipper den store gleden. Det tror jeg er min egen psyke som beskytter meg. I morgen har vi første ultralyd. Da får vi besvart de viktige spørsmålene, om barnet er friskt og om alt er bra. Men vi har bestemt at vi ikke vil vite kjønnet.

Hun stirrer på lunsjen sin.

- Du må bare spise litt inni mellom, sier jeg. Øynene hennes lyser opp av takknemlighet, og hun tar seg et par jafs før hun fortsetter.

- Jeg leser masse. Jeg har 3 svangerskapsdagbøker. Den ene er min, hvor jeg fyller ut hva som skjer hver uke. Vi leser masse på Internett, på babyiverden.no og barnimag.no. Vi har snakket

tro. Det er kanskje litt stor aldersforskjell mellom oss. Han er ni år eldre. Noen ser dette som ett hinder, mens andre synes det er perfekt. Jeg synes det var perfekt. Jeg var, uten å høres kvass ut, for moden for folk på min egen alder. Elmer var fascinert over at jeg var så moden som jeg var.

- Det var ikke rart å jobbe sammen da?

- Ikke i starten. Etter hvert ble det litt mye flørting, og butikksjefen ble fort lei. Men vi var flinke til å skille jobb og fritid. Heldigvis fikk han jobb som butikksjef ett annet sted, fordi slik fungerer ikke i lengden!

Daria kom til Norge i august, 1995. Moren hadde vært sammen med stefaren i to år da de bestemte seg for å flytte hjem til ham i Koppervik. Stefaren er skipsingeniør, og det var slik de to møttes. I Polen bodde nemlig Daria og moren i den lille havnebyen Rumia. Hun synes det var veldig vanskelig å måtte flytte fra vennene i Polen, men hun satte seg raskt inn i det norske systemet.

- Jeg ble godt tatt i mot av klassekameratene mine. For dem var det noe nytt og spennende å få en polsk jente i klassen. Men Kvernnavik er et tett og nokså kristent samfunn, så det var en del voksne som hadde problemer med å ta imot en fra en annerledes kultur.

- Var ikke språket en hindring da du kom hit?

- Da jeg kom til Norge begynte jeg rett i sjetteklasse på barneskolen. Da snakket jeg engelsk i timene. Hver morgen, to timer før skolen begynte, fikk jeg norskopplæring. Jeg har aldri hatt problemer med språk. Det var kun det året jeg

fikk opplæring.

Allerede året etterpå, som var første året på ungdomsskolen, fulgte jeg norskundervisning som alle andre. Etter ett år kunne jeg snakke flytende. Men det tok ca. 3 år før jeg kunne uttale "r". Eneste problemet var at undervisningen i Polen er på et nivå over den i Norge, så jeg var naturlig veldig skoleflink. Det ble ikke så godt tatt imot her. Dessverre er janteloven i Norge veldig gjeldende.

I det gamle konservative Norge var det forventet at du skulle være gift før du fikk barn. I senere tider er det blitt mindre relevant hvilken rekkefølge mann, hus, barn og bil kommer i, så lenge "ringen blir sluttet".

- Hvordan ser man på barn utenfor ekteskapet i Polen?

Polen er et romersk-katolsk land. Men den romerske katolismen følges strengest av de eldre i samfunnet. De unge lever som ungdommer flest i Norge resten av Skandinavia. De er frimodige og lever egne liv. Det å få barn før ekteskap er generelt ikke sett ned på. For å si det sånn; når du er romersk katolsk, er det ett lettere syn på det enn det er her i Norge hos de strengt konservative kristne.

- Hvordan ønsker du at ditt barn skal vokse opp? Som norsk eller polsk?

- Min barndom er begge deler. Det er ikke store forskjeller mellom Norge og Polen. Man kan si at materialismen er mer markant her i Norge enn da jeg vokste opp i Polen med etterhengende kommunistisk tid. Men et barn legger ikke merke til disse tingene.

“Dessverre er janteloven i Norge veldig gjeldende.”

bakrommet til Bravo, hvor den nye plata til Eric Clapton og J.J. Cale ruller i bakgrunnen. Rundt oss står meterhøye stabler av "Lost" og "Rome". På veggene henger plakater av Guns 'n Roses. Daria sitter henslengt i kontorstolen med beina på bordet og inntar en wrap ala vegetar. Mellom skole og jobb har hun "satt av" tjue minutter av hennes verdifulle tid. Hun har nemlig masse på gang.

- Det foregår store ting i livet ditt for tiden Daria?

Daria smiler lurt og ser ned på magen sin.

- Jeg er veldig glad, men gleden er litt dempet. Jeg vil vente til bar-

med trygdekontoret og lånekassen. Mye økonomisk å ta hensyn til. For ikke å glemme permisjonen. Dessuten har vi begynt å snakke om dette med navn. Vi er godt i gang. Jeg har alltid hatt lyst på barn, jeg har bare ventet på riktig mann og få det med.

- Denne riktige mannen, hvordan traff du ham?

Daria himler med øynene mens hun fikler med det store Slayer-smykket som henger rundt halsen hennes. Den rocka stilen hennes blir litt dempet.

- Jeg fikk jobb på Bravo. På den tiden var han assisterende butikksjef her. Det tok 8 måneder før vi fant ut at vi hadde så mye til felles. Mye mer enn man skulle

Daria er lidenskapelig opptatt av politikk og hva som foregår i verden. Spesielt i hjemlandet. Hun blir med ett alvorlig når det bringes på banen.

- Polen har blitt et meget korrupt land etter at de ble med i EU. Politikerne bruker massevis av penger på restaurering og bevaring av kirker, men ingenting på ungdommen. De unge er meget høyt utdannet, men får ingen støtte av politikerne og dermed ingen jobber. Derfor har flere millioner flyttet fra Polen til land som England og Norge.

- Og Norges politikk?

- Det er mye "snillisme" i Norge. Politikerne er redde for å gjøre drastiske endringer, selv om det i mange tilfeller er helt nødvendig. Når en sykepleier har 60 pasienter å se til på ett nattskift, er det noe galt. Det er mye konservativt som henger igjen, også i de såkalte radikale venstrepartiene.

En kollega av Daria kommer inn den slitte døra til bakrommet. Blikkene våre fyker overrasket opp i det han nærmest roper:

- Er det noen t-skjorter her bak?

I dag har sjefen på Bravo fri, noe som gir Daria ansvaret. Hun vet å nytte godt av denne situasjonen. Hun kikker seg rundt i det lille rommet men finner ingen t-skjorter. Den unge gutten får et strengt blikk etterfulgt av et klart nei. Han forsvinner ut døra igjen. Så ler hun.

- Det jeg savner aller mest med Polen er naturen. Jeg vokste opp ved en skog så jeg var mye ute å gikk tur. Dessuten savner jeg høfligheten og nærheten som dessverre ikke eksisterer i Norge. Den kjenner jeg hver gang jeg besøker Polen. Det at fremmede kan snakke med hverandre på gaten. Man kan spørre en mann på bussen hvordan det går, selv om man ikke kjenner hverandre. Dette er ting som i Polen er tegn på respekt og medmenneskelighet, men som blir sett på som brysomt i Norge. Det er de beste minnene jeg har fra Polen. Og jeg vil komme til å lære mine fremtidige barn om akkurat dette.

Daria ønsker å lære barnet sitt polsk. Far Elmer skal ta polskkurs for å kunne snakke polsk til barnet sitt i hjemmet. Norsk vil ungen lære på skolen, og engelsk vil det plukke opp ved å se på tv. Daria er fast bestemt på dette.

- Jeg lærte to språk bare ved å se på tv. Man skal ikke undervurdere barn!

- Dere blir i Norge for å oppdra barnet?

- Ja. Selv vil jeg aldri være helt polsk eller helt norsk. Jeg er begge deler. Det er deilig å være polsk i Norge!

hkristen@mono.no

Daria har allerede startet med forberedelseene. Hun viser stolt fram sine første innkjøp